

นับแต่การจากไปของอดีตหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง 'สืบ นาคะเสถียร' กระแสวงกรอนุรักษ์เริ่มก่อตัวขึ้นมาเป็นลำดับ เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม องค์การอนุรักษ์ท้องถิ่นและผู้ที่มีจิตใจรักและหวงแหนธรรมชาติได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มอนุรักษ์ ชมรม และสมาคมต่างๆ เพื่อสืบสานเจตนารมณ์ของ 'สืบ นาคะเสถียร' ในการที่จะร่วมกันดูแล ปกป้องผืนป่าผืนสุดท้ายของประเทศไทย 10 ปีกับการจากไปของคนคนหนึ่งที่ยอมพลีชีวิต

เหลียวหลังแลหน้า อนาคตป่าห้วยขาแข้ง ในงานสัปดาห์มรดกโลก

หลายทางสังคมของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศวิทยา รวมถึงเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ที่หากนี่เอง ทำให้ห้วยขาแข้งได้รับการประกาศขึ้นบัญชีเป็นมรดกทางธรรมชาติของโลกจากองค์การยูเนสโก เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2534 ภายใต้การผลักดันของ ผู้ริบจ้างเผ่าป่า "สืบ นาคะเสถียร" อดีตหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งในขณะนั้น

ผลพวงจากการประกาศเป็นมรดกทางธรรมชาติของโลก คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2538 กำหนดให้วันที่ 9 ธันวาคมของทุกปี เป็นวัน "ห้วยขาแข้ง-ทุ่งใหญ่นเรศวร มรดกโลก"

จังหวัดอุทัยธานีตระหนักถึงความสำคัญของผืนป่าแห่งนี้จึงได้ร่วมกับภาครัฐและเอกชน ตลอดจน องค์การอนุรักษ์ท้องถิ่น จัดงานสัปดาห์วันห้วยขาแข้ง-ทุ่งใหญ่นเรศวรมรดกโลกขึ้น ๗ อำเภอบ้านไร่ และอำเภอลานสัก ระหว่างวันที่ 4-8 ธันวาคม ๗ สนามวิทยาลัยการอาชีพบ้านไร่ มีการจัดนิทรรศการ การประกวดสิ่งประดิษฐ์จากธรรมชาติ ของดีเมืองอุทัยธานี และเวทีวัฒนธรรม "พาข้าวแสด กล้าเสียงซอ คลอเสียงขลุ่ย คุยเรื่องป่า" วันที่ 9 ธันวาคม ชมการแข่งขันมีนมาราธอน จักรยานชาวบ้าน จักรยานเสือภูเขา และพิธิเบ็ด ๗ สนามที่ว่าการอำเภอบ้านไร่

ส่วนในวันที่ 10 ธันวาคม ที่ศูนย์ควบคุมไฟป่าห้วยขาแข้ง อำเภอลานสัก ประชาคมเมืองอุทัย และกลุ่มพิทักษ์สิ่งแวดล้อมพยุหะ ได้จัดเวทีชาวบ้านนำเสนอแผนชุมชนของชาวบ้านเขาเขียวในเรื่องการดูแลสุขภาพป่าไม้และต้นน้ำลำธาร การเรียนรู้ธรรมชาติ และสรรพวิชา กิจกรรมดนตรี ร่ายรำ ร่ายการเสนา 10 ปี มรดกโลกห้วยขาแข้ง ส่วนภาคค่ำชมพิธีดนตรี สร้างสรรค์สังคมโดย หงา และห้วง คราวาน รวมทั้งตี แครีออน ผู้สนใจที่จะเข้าร่วมงาน เพื่อสะดวกในการจัดเดินที่ที่พัก ติดต่อ โทร.01-062-4835, 01-840-0913 และ 01-072-8101

ปลูกจิตสำนึกของคนไทยทั้งประเทศ ป่าห้วยขาแข้งในวันนี้ ไม่เป็นไปอย่างที่ทุกคนคาดหวัง ประชากรสัตว์ป่าและป่าไม้ไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างที่หลายฝ่ายคิด แต่กลับตรงกันข้ามป่าห้วยขาแข้งกำลังถูกภัยคุกคามในทุกๆ ด้าน ทั้งปัญหาไฟป่า การบุกรุกแผ้วถางเพื่อขยายที่ดินทำกิน การลักลอบล่าสัตว์ รวมไปถึงการทำลายแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ ยังไม่รวมถึงปัญหาการบริหารงานภายในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เขตที่เจ้าหน้าที่ระดับล่างขาดสวัสดิการและขวัญ กำลังใจ ปัญหาเหล่านี้ยังคงรวาคาแข้งยึดเหนี่ยวมาถึงทุกวันนี้

การจัดการของรัฐในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมป่าไม้ ทำเหมือนกับว่าไม่เคยมอง "ห้วยขาแข้ง" อยู่ในสายตา พื้นที่ป่าห้วยขาแข้งกว่า 1 ล้านเจ็ดแสนไร่ มีหน่วยพิทักษ์ป่ากระจายอยู่ในพื้นที่ถึง 18 หน่วย แต่มีเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้มาปฏิบัติหน้าที่เพียง 2 ร้อย ถูกจ้างประจำที่เป็นพนักงานพิทักษ์ป่าอีก 27 ร้อย นอกนั้นเป็นลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนที่อาสารับจ้างเผ่าป่าอีก 100 กว่าชีวิตเท่านั้น นี่หรือมรดกโลก

ป่าห้วยขาแข้ง - ทุ่งใหญ่นเรศวรถือได้ว่าเป็นป่าสำคัญผืนใหญ่ที่สุดของประเทศไทยที่เป็นต้นกำเนิดแหล่งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งมวล มีพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาลกว่า 4,017,078 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ใน 3 จังหวัดคือ กาญจนบุรี ตาก และอุทัยธานี เนื่องจากห้วยขาแข้งเป็นแหล่งศูนย์รวมความหลากหลาย

สุรยุทธ์ ภูรักษาบุญณ